

«Астана медициналық университеті» АҚ
Ортопедиялық стоматология мен балалар стоматологиясы

*Ауыз қуысының тазалық
жағдайын бағалау
стоматологиялық
ауруларының таралуы мен
белсенділігі*

Орындаған: Жалилұлы.М.

Топ: 301 стом.

Тексерген: Орынбаева Б.Ш.

Астана, 2015 жыл

Жоспары

I. Кіріспе:

II. Негізгі бөлімі:

Ауыз қуысының гигиенасын бағалау индекстері

- 1.1. Грин—Вермиллион индексі (Green, Vermillion, 1964)*
- 1.2. Силнес—Лоу индексі (Silness, Loe, 1964)*
- 1.3. Ю.А. Федорова и В.В. Володкина индексі (1970)*
- 1.4. Пахомов индексі*
- 1.5. Ерте жастағы балардағы тіс қағын бағалау индексі (Э.М. Кузьмина, 2000г.)*
- 1.6. Ауыз қуысы гигиенасының тиімділік индексі (PHP) Podshadley, Haley (1968)*
- 1.7. Queley-Hein индексі*

III. Қорытынды

IV. Қолданылған әдебиеттер

Ауыз қуысының гигиенасы – ауыз қуысының мүшелерінің жағдайына және стоматологиялық ауыршандыққа қарамастан барлық адамдар арасында жүргізілетін басты профилактикалық іс – шара, сонымен қатар адам жеке басының гигиенасының маңызды бөлімі.

Ауыз қуысының гигиенасы өзінде профилактикалық этиотропты және патогенетикалық механизмдерін қамтитындықтан бағалы, өйткені гигиеналық негізгі мақсаты тіс жегі мен пародонт ауруларының негізгі этиологиялық факторы саналатын тіс қағын химико-механикалық жолмен жою болып табылады.

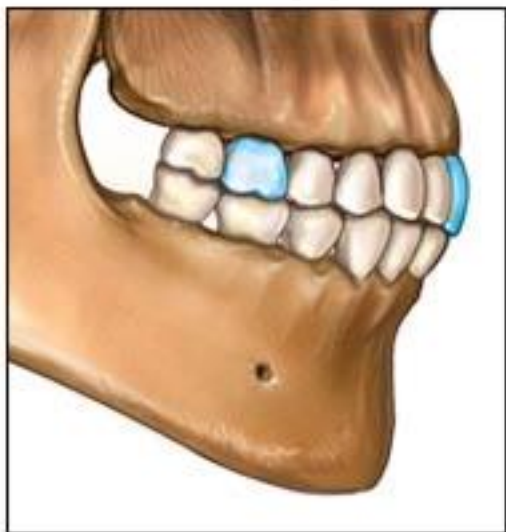
Ауыз қуысының гигиеналық күйін бағалауда стоматологияда әртүрлі критерийлер қолданылады. Солардың ішінде аса көп қолданылатын критерийлер:

- *Грин—Вермиллион индексі (Green, Vermillion, 1964)*
- *Силнес—Лоу индексі (Silness, Loe, 1964)*
- *Ю.А. Федорова и В.В. Володкина индексі (1970)*
- *Пахомов индексі*
- *Ерте жастағы балардағы тіс қағын бағалау индексі (Э.М. Кузьмина, 2000г.)*
- *Queley-Hein индексі*
- *Ауыз қуысы гигиенасының тиімділік индексі (РНР) Podshadley, Haley (1968)*

Ауыз қуысы гигиенасының индексі J.C.Green, J.R.Vermillion

Алты тісті анықтайды:
Вестибулярлы беткейі
16,11,26,31

Тілдік беткейі – 36,46

Грин—Вермиллион индексі (Green, Vermillion, 1964) — тістің бетіне жиналған қақтар мен тастардың деңгейін бағалау арқылы ауыз қуысының тазалығын анықтау мақсатында жүргізіледі.

Стоматологиялық зонд көмегімен келесі тістер тексеріледі:

*1.6 мен 2.6 – шы тістердің ұрттық беткейі;
3.6 мен 4.6 – шы тістердің тілдік беткейі;
3.1 мен 1.1 – ші тістердің еріндік беткейі
тексеріледі. Зондты тістің кесу қырынан
қызыл иекке қарай жүргізіп, тексереміз.*

Ауыз қуысы гигиенасының индексі

J.C.Green, J.R.Vermillion

Тіс тасын бағалау кодтары:

0 – тіс тасының болмауы;

1 – қызыл иек үсті тіс тасы тістің 1/3 бөлігін жабады;

2 – қызыл иек үсті тіс тасы тістің 1/3 бөлігінен 2/3 бөлігіне дейінгі көлемді жабады немесе мойын бөліктегі тіс тасы ;

3 – қызыл иек үсті тіс тасы тістің 2/3 бөлігінен көп бөлікті жауып тұрады немесе қызыл иек асты тіс тасы

$$\text{ИГР-У} = \frac{\text{Сумма значений камня}}{\text{Количество поверхностей}}$$

Ауыз қуысы гигиенасының индексі

J.C.Green, J.R.Vermillion

Тіс қағының бағалау кодтары:

- 0 – тіс қағы
- 1 – жұмсақ тіс қағы, тіс беткейінің 1/3 бөлігін жауып тұрады
- 2 – 1/3 – 2/3
- 3 – 2/3 көп

$$\text{ИГР-У} = \frac{\text{Сумма значений налета}}{\text{Количество поверхностей}}$$

Ауыз қуысы гигиенасының индексі J.C.Green, J.R.Vermillion

**Тіс тасы немесе тіс қағы индексінің
интерпретациясы:**

- 0 – 0,6 – гигиена жақсы
- 0,7 – 1,8 – қанағаттанарлық
- 1,9 – 3,0 – нашар

Ауыз қуысы гигиенасының индексі J.C.Green, J.R.Vermillion

$$\text{ИГР-У} = \frac{\text{Сумма значений налета}}{\text{Количество поверхностей}} + \frac{\text{Сумма значений камня}}{\text{Количество поверхностей}}$$

Интерпретация индекса:

0 – 0,6 – индекс төмен ; гигиена жақсы

0,7 – 1,6 – индекс орташа ; қанағаттанарлық

1,7 – 2,5 – жоғары; қанағаттанарлықсыз

2,6 – 3,0 – өте жоғары ; нашар

Силнес—Лоу индексі (Silness, Loe, 1964)

тіс қағының көлемін анықтауда қолданылады. Бұл индексті анықтауда 1.1, 1.6, 2.4, 3.1, 3.6, 4.4 тістерді тексеріп, қараймыз. (Бірақ та, барлық тістерді қарауға да болады) Сол тістердің 4 беткейі тексеріледі:

- еріндік беткейі;
- ауыздық беткейі;
- дистальді;
- медиальді беткейлерін тексеріп, тіс жегі

алдылық аумақтағы тіс қағын көрсетеді.

Тіс қағының бар – жоғы визуальді түрде анықталады немесе стоматологиялық зонд арқылы да анықтауға болады.

Бағалау критерийі:

0 балл — тіс қағы жоқ;

1 балл — тіс қағы тек зондпен
тексерілген уақытта анықталады;

2 балла — тіс қағын ауызды қарау
барысында көре аламыз;

3 балла — тіс қағы тістің үлкен аумағын
алып жатады.

Бір тістің индексін анықтау:

$$PLI : \frac{\sum \text{тістің 4 беткейінің сомасы}}{4}$$

Тістің индекстің топтық анықталуы:

$$PLI : \frac{\sum \text{тістердің сомасы}}{\text{тістер саны}}$$

Критерий:

0.1 – 1.0 – легкий гингивит

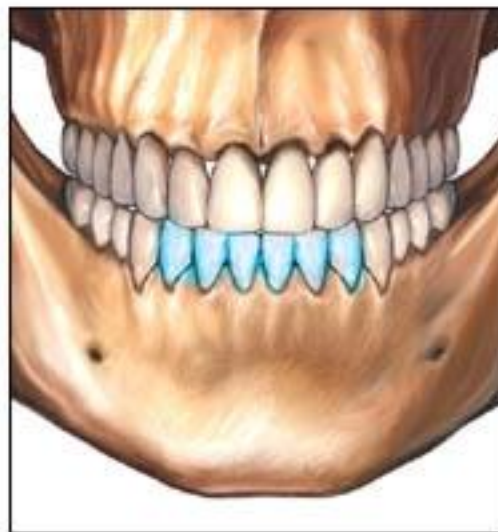
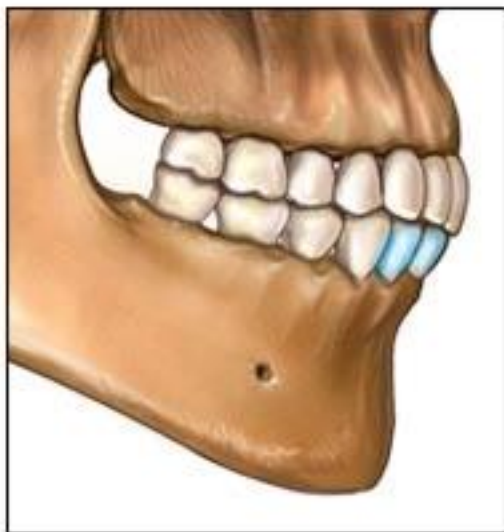
**1.1 – 2.0 – гингивит средней
тяжести**

2.1 – 3.0 – тяжелый гингивит.

Федоров – Володкина индексі

Алты төменгі жақ фронтальді
тістердің ерін беткейін:

43(83), 42(82), 41(81), 31(71), 32(72), 33(73)

Федоров – Володкина индексі

Бағалау коды :

- 1 – тіс қағы анықталмады
- 2 – $\frac{1}{4}$ беткейі боялған
- 3 – $\frac{1}{2}$ боялған
- 4 – $\frac{3}{4}$ боялған
- 5 – барлық беткейі боялған

Федоров – Володкина индексі

Формула:
$$\frac{\text{Сумма показателей}}{\text{Количество исследуемых зубов}}$$

Интерпретация индекса:

1,1 – 1,5 – гигиена деңгейі жақсы

1,6 – 2,0 – қанағаттанарлық

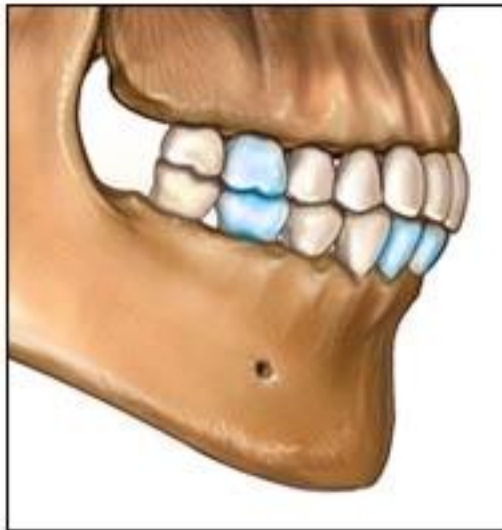
2,1 – 2,5 – қанағаттанарлықсыз

2,6 – 3,4 – нашар

3,5 – 5,0 – өте нашар

Г.Н. Пахомов индексі

12 тістің вестибулярлы беткейін тексереді:
16, 11, 21, 26, 36, 33, 32, 31, 41, 42, 43, 46

Г.Н. Пахомов индексі

Коды и интерпретациясы Федоров –
Володкинадағымен бірдей

«+» - тіс қатарының фронтальді және
бүйір бөліктерінің бағасы

«-» - тіс шөгінділерін бөлек бағалау
мүмкін емес

Ерте жастағы балардағы тіс қағын бағалау индексі (Э.М. Кузьмина, 2000г.)

Кішкентай балалардың тіс қаңғының санын анықтау үшін (уақытша тістер жарып шыққанан 3 жасқа дейін) ауыз қуысында бар барлық тістер тексеріледі. Бағалауды визуальды немесе стоматологиялық зонд көмегімен жүргізеді. Қақ санын ауыз қуысында бар жоғы 2-3 тіс болса да анықтау үшін тексеру жүргізі қажет.

Бағалаудың кодтары мен критерийлері :

0 – қақ жоқ

1 – қақ бар

Ерте жастағы балардағы тіс қағын бағалау индексі (Э.М. Кузьмина, 2000г.)

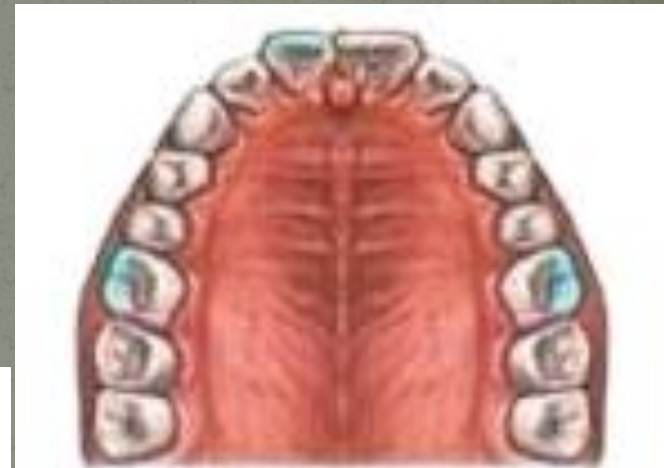
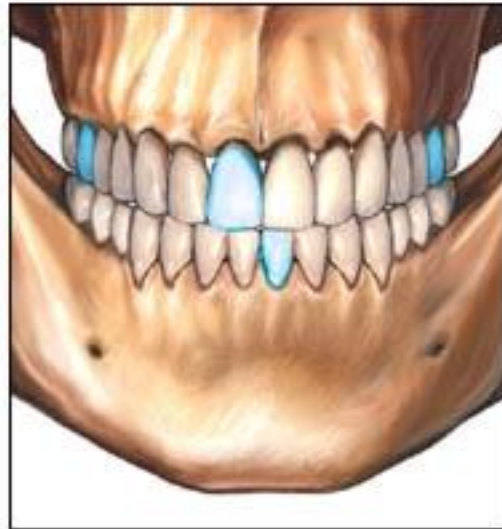
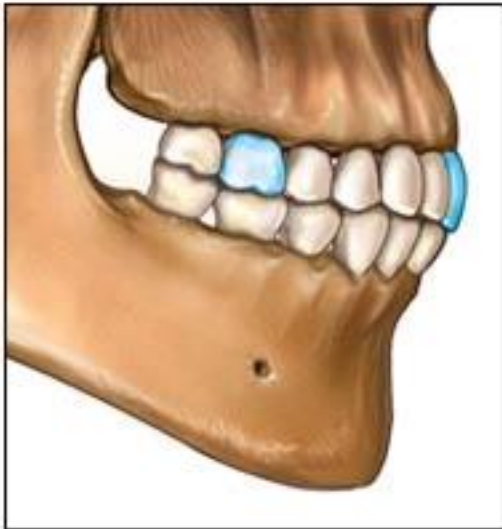
Индекс келесі формула арқылы есептеледі:

Тіс қағы:
$$\frac{\text{количество зубов, имеющих налет}}{\text{количество зубов в полости рта}}$$

Индекс көлемі	Гигиена деңгейі
0	Жақсы
0,1 - 0,4	қанақаттанарлық
0,5 - 1,0	нашар

Ауыз қуысы гигиенасының тиімділік индексі (РНР) Podshadley, Haley (1968)

Алты тісті тексереді:
Вестибулярлы беткейі –
16,11,26,31
Тілдік беткейі– 36,46

*Ауыз қуысы гигиенасының тиімділік индексі (РНР)
Podshadley, Haley (1968)*

6 тістің тіс қағын бағалау үшін бояйды:

16, 26, 11, 31 – вестибулярлы беткейі;
36, 46 – тілдік беткейі

Тексерілетін әр бір тіс беткейі шартты түрде 5 бөлікке бөлеміз:

- 1 – медиальды**
- 2 – дистальды**
- 3 – орталық - окклюзиялық**
- 4 – орталық**
- 5 – орталық – мойындық**

Тіс қағының бағалау критерийлері мен кодтары:

- 0 - отсутствие окрашивания**
- 1 - выявлено окрашивание**

Ауыз қуысы гигиенасының тиімділік индексі (РНР) Podshadley, Haley (1968)

Индекс келесі формула арқылы есептеледі:

$$R_{nr} = \frac{\text{сумма кодов всех зубов}}{\text{количество обследованных зубов}}$$

Индекс көлемі	Гигиена деңгейі
0	Өте жақсы
0,1-0,6	Жақсы
0,7-1,6	Қанағаттанарлық
1,7 и более	Қанағаттанарлықсыз

Queley-Hein индексі

Ауыз қуысын фуксин ерітіндісімен шайғаннан кейін анықталады.
Сүйір тіс пен күрек тістердің вестибулярлы беткейі тексеріледі.

Бағалау:

0 - тіс қағы жоқ;

1 – мойын аймағында тіс қағы кездеседі;

2 – мойын аймағында 1 ммге дейін тіс қақтарының үзіліссіз жолағы;

3 – тіс сауытын тіс қағы $1/3$ бөлігін жауып тұрады;

4 – тіс қағы тіс сауытын $1/3$ ден $2/3$ дейін жауып тұрады;

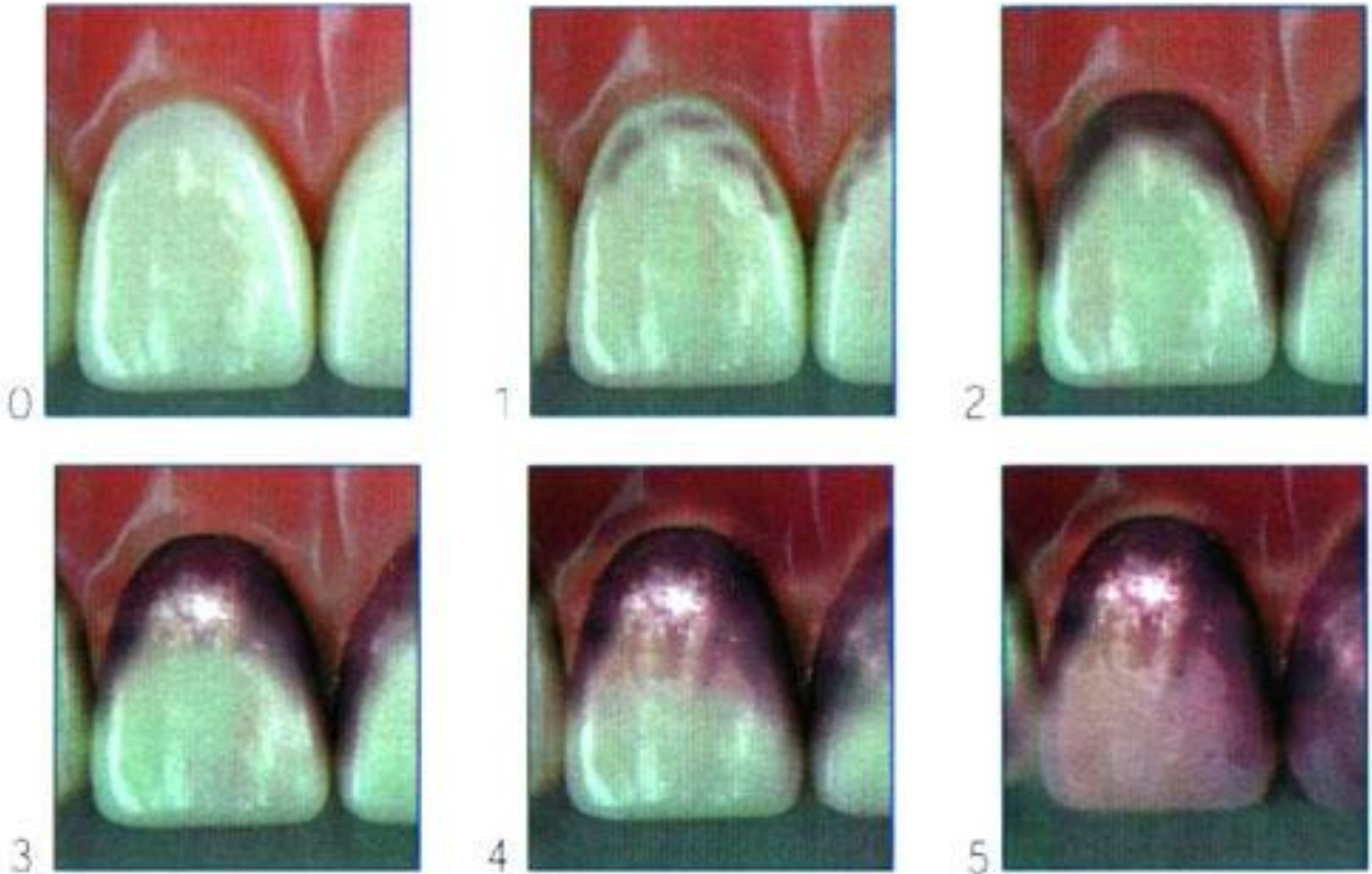
5 – тіс қағы тіс сауытын $2/3$ бөліктен жауып тұрады

сумма оценок каждого зуба

Нәтиже :
$$\frac{\text{сумма оценок каждого зуба}}{\text{количество обследованных зубов}}$$

Қалыпты жағдайда 1ден көп емес

Queley-Hein индексі

Қолданылған әдебиеттер:

1. Профилактика стоматологических заболеваний; Э.М.Мельниченко; Минск 1990.
- 2.«Основы профилактики стоматологических заболеваний» Ю.М. Максимовский ; Москва, 2005.
3. www.google.ru
4. www.gogo.ru

Назарларыңызға рақмет